

ΑΝΟΡΘΩΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ

Κεντρική Επιτροπή

**ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΕΡΟΛΑΤΣΙΤΗ, ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΑΚΕΛ, ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΑΡΧΟΥΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:**

**«ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ»**

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΣΤΙΑ, 6/11/2014

Αγαπητοί Δήμαρχοι, νυν και πρώην,

αγαπητοί προσκεκλημένοι, φίλοι και φίλες,

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την ανταπόκριση σας στην πρόσκληση μας, σημειώνοντας συνάμα ότι στοχεύουμε μέσα από την διοργάνωση της σημερινής μας εκδήλωσης να σας μεταφέρουμε τις δικές μας απόψεις για τη μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Θα ήθελα ακόμη να σας ζητήσω όπως με τις δικές σας απόψεις εμπλουτίσετε τους δικούς μας προβληματισμούς και αποφάσεις.

Το τελευταίο διάστημα, ή καλύτερα τα τελευταία χρόνια, από το 2006 άρχισε μία μεγάλη προσπάθεια μεταρρύθμισης της Τ.Α. Δυστυχώς ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Σωκράτης Χάσιος επέλεξε ένα συγκρουσιακό και αυταρχικό τρόπο διαβούλευσης. Στόλισε με διακοσμητικά επίθετα τους Δημάρχους και τους Δημοτικούς και Κοινοτικούς Συμβούλους, ως Βασιλιάδες. Απαξίωσε τον θεσμό υποτιμώντας και περιφρονώντας τον καθημερινά και στη συνέχεια ζήτησε διάλογο που ακόμα δεν έγινε επί της ουσίας. Ενδεικτική των προσπαθειών μας είναι η μετάκληση μελετητών από διάφορες γωνιές της Ευρώπης, από Ελλάδα, Βρετανία, Ιταλία και δεν είμαι και πολύ σίγουρος εάν αύριο δεν θα διανθιστεί αυτό το μωσαϊκό με απόψεις, ακόμη και κάποιες μελέτες από άλλους επιφανείς εταίρους. Αλήθεια, το Γαλλικό μοντέλο δεν μας κάνει; Ή καλύτερα το Σουηδικό, ακόμη και το Δανέζικο; Σκεφτήκατε πόσες εργατοώρες καταναλώσαμε χωρίς να καταφέρουμε να ανακαλύψουμε το μοντέλο που θέλουμε;

Από την άλλη, από την δική της πλευρά η Κυβέρνηση μέσω των Βρετανών μας παρουσίασε ένα αποτέλεσμα, Προσχέδιο Νομοσχεδίου, σύμφωνα με τη μελέτη τους, που διακατέχεται από ανακρίβειες, από λάθη, αδυναμίες προσέγγισης, μηδενιστική αντίκρουση για την Τ. Α. στην Κύπρο και η οποία εξάγει λανθασμένα συμπεράσματα. Η κατάληξη δε είναι τραγική. Στο βασικό τους τελικό σενάριο αποφάσισαν να δημιουργήσουν πέντε δευτεροβάθμια όργανα, στα οποία μεταφέρουν όλες τις αρμοδιότητες που έχουν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια. Η μεγάλη αντίφαση δε, είναι ότι με πρόσχημα την εξοικονόμηση, προχωρούν στη δημιουργία ενός υπεροργάνου σε κάθε Επαρχία με πάρα

πολλές εξουσίες, απομακρυσμένο από την πραγματικότητα των τοπικών κοινωνιών που τείνει να γυρίσει τα πράγματα στην προ των εκλογών του 1986 εποχή, όπου οι Επαρχιακές Διοικήσεις έλεγχαν ζητήματα ανάπτυξης, αλλά και μια σειρά βελτιωτικών έργων, ασκώντας άμεσα ή έμμεσα το ρόλο του συντονιστή και του εκπροσώπου του κράτους. Δεν μπορούμε σε καμιά περίπτωση να συμφωνήσουμε με τη δημιουργία ενός δευτεροβάθμιου Επαρχιακού Συμβουλίου που θα καταργεί το πρωτοβάθμιο, καθιστώντας το σε βαθμίδα με διακοσμητικό χαρακτήρα.

Νομίζω, αγαπητοί φίλοι, ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει φθάσει στα όρια της. Κανένας, μα κανένας, πιστεύω δεν θέλει να μείνουν τα πράγματα όπως έχουν.

Το ΑΚΕΛ, αφού μελέτησε όλες τις μελέτες, αφού προβληματίστηκε, διαβουλευτήκε με τους εμπλεκόμενους φορείς και οργανισμούς, κατέληξε να συζητήσει το θέμα της μεταρρύθμισης στο ανώτατο όργανο του στην Κεντρική Επιτροπή, όπου εκεί σε πολύωρη συζήτηση κατέληξε πρώτα σε συμπεράσματα και μετά σε απόφαση, η οποία δεν είναι δογματική και επιδέχεται εμπλουτισμό, ή ακόμη και αλλαγές σε κάποια σημεία.

Διαπιστώνονται μια σειρά από προβλήματα, που χαρακτηρίζουν τη λειτουργία, την οργάνωση και τη δυνατότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες.

Το δυαδικό σύστημα Τ.Α. στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από ανομοιομορφίες μεταξύ Δήμων και Κοινοτήτων, ως προς τις αρμοδιότητες που ασκούν, τις ευθύνες που τους αναθέτουν, τους οικονομικούς και διοικητικούς πόρους που διαθέτουν. Οι διαφοροποιήσεις αυτές δημιουργούν αντίστοιχες ανισότητες στο επίπεδο της διαβίωσης και της ποιότητας των υπηρεσιών που απολαμβάνουν οι πολίτες. Η κατάσταση αυτή επιτείνεται από την ανεπάρκεια κατάλληλων νομικών και οικονομικών κινήτρων, με σκοπό την υπέρβαση των εγγενών αδυναμιών που σχετίζονται με το μικρό μέγεθος των αυτοδιοικητικών μονάδων, την αδυναμία ανάληψης αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και την αναποτελεσματικότητα στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Σημειώνουμε σαν παραδεκτό και αυταπόδεικτο το ότι συμβούλια που λειτουργούν επιμέρους, όπως τα συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Αποχετεύσεως, διαχείρισης αποβλήτων κλπ, με γεωγραφικά σύνορα που ταυτίζονται και τα οποία παρά το γεγονός ότι κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση, εντούτοις είναι κατακερματισμένα σε βαθμό που δεν αποτελούν βιώσιμες εναλλακτικές επιλογές ενδυνάμωσης του ρόλου των Αρχών Τ.Α.

Το σοβαρότερο πρόβλημα που εντοπίζεται από όλους είναι η οικονομική εξάρτηση της Τ.Α. από το κεντρικό κράτος. Δεν μπορεί να συνεχισθεί η επαιτεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς την εκάστοτε κυβέρνηση και την πολιτική που θα ήθελε να εφαρμόσει στο θέμα αυτό.

Τέλος, ο συγκεντρωτισμός των αρμοδιοτήτων αναπαράγεται δυστυχώς και μέσω του θεσμού των διορισμένων Επαρχιακών Διοικήσεων, οι οποίες «καλούνται» να καλύπτουν κενά που δημιουργεί ο κατακερματισμός της Τ.Α..

Είναι γι αυτό που οι πολυάριθμες μικρές και τελικά μη βιώσιμες κοινότητες παρουσιάζονται ανήμπορες να προσφέρουν βασικές υπηρεσίες και υποδομές στους πολίτες τους. Η έλλειψη ικανοποιητικής χρηματοδότησης, ο δεισμός ως

προς το ρόλο των Δήμων και των Κοινοτήτων, η αναντιστοιχία των θεσμών με λειτουργικές γεωγραφικές ενότητες, αλλά και ο έντονος και πολυδιάσπαρτος κρατικός παρεμβατισμός, ιδίως στις κοινότητες εξαιτίας των διοικητικών τους αδυναμιών, είναι από τα σημαντικότερα προβλήματα που παρουσιάζονται όσον αφορά τη διοικητική διάρθρωση των Τοπικών Αρχών.

Για το ΑΚΕΛ, ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνιστούσε ανέκαθεν μορφή αποκέντρωσης της εξουσίας. Περικλείει τη δυνατότητα άμεσης επαφής με την τοπική κοινωνία και τα προβλήματά της· παρέχεται η ευκαιρία προώθησης και επίλυσης πολλών καθημερινών, πρακτικών αλλά και γενικότερων ζητημάτων. Γι αυτό άλλωστε η σωστή, ή μη, λειτουργία του θεσμού, έχει καθοριστική σημασία για την τοπική ανάπτυξη· έχει καθοριστική σημασία για τη γενικότερη ανάπτυξη της χώρας. Εξαιτίας της φύσης του θεσμού και της άμεσης επαφής που διατηρεί με τον κόσμο της τοπικής κοινωνίας, εξ ορισμού η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να έχει κοινωνικό προσανατολισμό και έντονο κοινωνικό πρόσωπο.

Στο πλαίσιο αυτό η ανάγκη για τολμηρή πολιτική αποκέντρωσης με ολοκλήρωση των θεσμών της αυτοδιοίκησης, είναι επιτακτική. Ως ΑΚΕΛ η αντίληψη μας αυτή, δεν εξαντλείται σε απλή μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων από την κεντρική στην τοπική εξουσία, αλλά σε ευρεία ανακατανομή πολιτικής και οικονομικής εξουσίας. Άλλωστε η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται σήμερα να αναλάβει νέους ρόλους - πολιτικούς, κοινωνικούς, αναπτυξιακούς, πολιτισμικούς. Να συμβάλει στην υπέρβαση της γενικότερης κρίσης της κοινωνίας, στηρίζοντας τους ανθρώπους στην καθημερινή τους ζωή και συμμετέχοντας στις αναγκαίες κοινωνικές αλλαγές.

Οι πιο πάνω στόχοι και επιδιώξεις επιτυγχάνονται κατά την άποψη μας με την παραχθείσα δουλειά που πραγματοποιήθηκε από την προηγούμενη Κυβέρνηση και η κατάληξη της οποίας ήταν η ετοιμασία και κατάθεση στη Βουλή δύο νομοσχεδίων που αποσυρθήκαν, δυστυχώς, από την παρούσα κυβέρνηση.

Η συρρίκνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Είναι για τον λόγο αυτό που διαφωνούμε με τη μείωση των Δήμων, την αποψίλωση και αποδυνάμωση των Δήμων και Κοινοτήτων, τη μείωση των αρμοδιοτήτων τους και τη μεταφορά τους στο οποιοδήποτε δευτεροβάθμιο όργανο με τις υπερεξουσίες που προνοούνται από το κυβερνητικό προσχέδιο που έχουμε μπροστά μας.

Θέση του κόμματος μας και σήμερα αγαπητοί φίλοι παραμένει η προάσπιση με κάθε τρόπο της διατήρησης του πρωτοβάθμιου κυττάρου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Δήμων και των Κοινοτήτων προωθώντας τη δημιουργία συμπλεγμάτων με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους, αλλά και τη δημιουργία των προϋποθέσεων γι' ανάληψη πρόσθετων ευθυνών και αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο μιας πραγματικά μεταρρυθμιστικής αλλαγής και εκσυγχρονισμού του χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κύπρο.

Όπως πολλές φορές τονίσαμε, το μέλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διέρχεται μέσα από τη σύσταση και λειτουργία Συμπλεγμάτων Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα οποία θα συμμετέχουν Κοινότητες και Δήμοι μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, με στόχο την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών και τη μετεξέλιξη τους προοπτικά σε ενιαίες δυνατές οντότητες / Δήμους.

Μέσα από τη λειτουργία των συμπλεγμάτων μπορούμε να πετύχουμε τα πιο πάνω, έχοντας ως βασικές μας αρχές τα ακόλουθα:

1. Διατήρηση του θεσμού των τοπικών συμβουλίων ως ανεξάρτητες οντότητες
2. Θεσμοθετούνται πλέον οι αρχές Τ.Α. για σύσταση Συμπλεγμάτων για κοινές υπηρεσίες και έργα σε διάφορους τομείς μέσα από συναινετικές διαδικασίες.
3. Σκοπός των Συμπλεγμάτων είναι η ενδυνάμωση των προοπτικών ανάπτυξης και ευημερίας, η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και η αποδοτικότερη χρήση πόρων.
4. Το κράτος ενεργεί επιτελικά και ελεγκτικά, διαμορφώνει σύγχρονες στρατηγικές και πολιτικές και προωθεί την υλοποίησή τους.
Τα Συμπλέγματα μπορούν να ασχοληθούν με βασικά ζητήματα που ο κάθε ΟΤΑ σήμερα αναλαμβάνει από μόνος του. Ενδεικτικά θέλω να μοιραστώ μαζί σας κάποιες σπουδαίες υπηρεσίες που ενώ σήμερα οι ΟΤΑ προωθούν από μόνοι τους, αυτές θα μπορούσαν να προωθούνται με αναβαθμισμένη σημασία και απαιτήσεις. Και επειδή μπορεί να ρωτηθώ θέλω να πω ότι δεν θα πάψει το συγκριμένο συμβούλιο ΟΤΑ να είναι υπεύθυνο στον τομέα του.

Πιο συγκεκριμένα μπορεί να ασχολείται με ζητήματα όπως: Περιβάλλον, Κοινωνική Πρόνοια, Πολιτισμός/ Αθλητισμός, Δημόσια Υγεία – Καθαριότητα (σκύβαλα, καθαριότητα δρόμων), Οικοδομικός Έλεγχος, Τροχονομία, Εσωτερικός Έλεγχος κλπ.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι ενιαία και οι σχετικοί περί Δήμων και Κοινοτήτων νόμοι πρέπει να ενοποιηθούν σε κοινή νομοθεσία .

Όσον αφορά τη θέση μας για σύσταση και λειτουργία Επαρχιακών Συμβουλίων, το ΑΚΕΛ θεωρεί ότι αυτά πρέπει να συσταθούν χωρίς να είναι κάτι ξεχωριστό από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, άλλα προέκταση της. Να είναι η εκπροσώπηση από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Διαφωνούμε με την άποψη που λέει ότι αυτά θα πρέπει να εκλέγονται, άλλα θεωρούμε ότι τα σώματα αυτά πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικά, να εκπροσωπούν τις Τοπικές Αρχές με τρόπο που να μπορεί να πετυχαίνεται πλουραλιστική εκπροσώπηση, χωρίς σε καμιά περίπτωση να επιτρέπεται ο αποκλεισμός οποιωνδήποτε πολιτικών δυνάμεων.

Αυτά θα πρέπει να ασχολούνται με καθορισμένες και πολύ συγκεκριμένες αρμοδιότητες που έτσι και αλλιώς σήμερα η πρωτοβάθμια Τ.Α. έχει αναθέσει σε άλλα όργανα με εκπροσώπους της. Και για να γίνω πιο συγκεκριμένος, το ΑΚΕΛ θεωρεί ότι το Επαρχιακό Συμβούλιο, που αν θέλετε ονομάστε το Περιφερειακό, θα μπορούσε να διαχειρίζεται τα πιο κάτω ζητήματα:

- 1) Ζητήματα παροχής προς τους πολίτες πόσιμου και ανακυκλωμένου νερού μέσα από τα ενοποιημένα πλέον, με κοινούς μηχανισμούς, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων (ΣΥΛ – ΣΑΛΑ), καθώς και της διαχείρισης των όμβριων υδάτων.
- 2) Σε αυτό το επίπεδο δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για ενιαία Πολεοδομική Αρχή με ενιαίο Πολεοδομικό Σχεδιασμό (ψηφίδα του Σχεδίου ΝΗΣΟΣ)

3) Αναλαμβάνει τις ευθύνες που σήμερα διαχειρίζονται τα Συμβούλια διαχείρισης στερεών ή άλλων αποβλήτων.

Για το ΑΚΕΛ η σύσταση και λειτουργία Επαρχιακών ή Περιφερειακών Συμβουλίων στηρίζεται στις αρχές της Επικουρικότητας και της Εγγύτητας. Κατά συνέπεια κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να είναι ξεχωριστό από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά προέκτασή της. Ν' αποτελεί δηλαδή επίπεδο άμεσης εκπροσώπησης της Τοπικής Αρχής.

Αυτές οι σημαντικές συνέργιες και συνεργασίες που επιτυγχάνονται μέσα από τη λειτουργία Συμπλεγμάτων Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και τη λειτουργία Επαρχιακών Συμβουλίων με καθορισμένες αρμοδιότητες, μπορούν να επιφέρουν σημαντικές εξοικονομήσεις που πρέπει να παραμένουν στην Τ.Α. για ανάπτυξη και όχι μεταφορά τους στα κεντρικά ταμεία του κράτους. Μέσα από τις βασικές επιδιώξεις της Μεταρρύθμισης στην Τ.Α. πρέπει να είναι η οικονομική απεξάρτηση της Τ.Α. από την εκάστοτε κυβέρνηση. Για να επιτευχθεί αυτό θεωρούμαι ότι απόψεις που ακούστηκαν και αφορούν είτε την ενοποίηση του τέλους και των φόρων ακίνητης περιουσίας και μεταφορά τους στην Τ.Α., είτε μεταφορά εσόδων από άδειες κυκλοφορίας ή άλλες παρόμοιες απόψεις μπορούν να συμβάλουν στη επίτευξη του πιο πάνω στόχου.

Τελειώνοντας επιτρέψτε μου να αναφέρω και κάποια άλλα ζητήματα που πρέπει να συνοδεύουν τη Μεταρρύθμιση.

Το θέμα του εσωτερικού ελέγχου συμφωνήσαμε και συνεχίζουμε να συμφωνούμε για τη μεταφορά του στον κρατικό έφορο εσωτερικού έλεγχου με αρμοδιότητες και στην Τ.Α.

Διαφωνούμε έντονα με τη δημιουργία ανεξάρτητης Επιτροπής για προσλήψεις και προαγωγές του προσωπικού όλων των Δήμων και Κοινοτήτων κατά το πρότυπο της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Θεωρούμε ότι είναι αχρείαστο να δημιουργηθεί ο όποιος ξεχωριστός μηχανισμός, γιατί ο αριθμός προσλήψεων είναι μικρός και ασύμφορος, αλλά και το πιο ουσιαστικό είναι ότι η μεταφορά αρμοδιοτήτων που έχει η Τ.Α. σε κάποιους άλλους, που πολλές φορές έχουν αποδείξει στην πράξη πώς ερμηνεύουν την ισοτιμία και την αμεροληψία τους. Θεωρούμε ότι πρόκειται για απεμπόληση και ακρωτηριασμό αρμοδιοτήτων και εξουσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συνάμα θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε με μια σειρά από θέματα που σήμερα είναι επίκαιρα και που η εφαρμογή τους θα βοηθήσει την Τ.Α. Θα μπορούσαν να είναι συμπλήρωμα ή ακόμη και προέκταση της μεταρρύθμισης.

- Επανασχεδιασμός της οργανωτικής δομής των Δήμων με βάση τα πλέον σύγχρονα και επιτυχή πρότυπα διεθνώς. Συνενώσεις υφιστάμενων υπηρεσιών των Δήμων με ταυτόχρονη αναδιάταξη και αναδιοργάνωση με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και μελλοντική ελεγχόμενη μείωση προσωπικού και κόστους. Μπορούν να γίνουν και διαδημοτικές συνεργασίες.
- Απόκτηση κατάλληλου εξοπλισμού και τεχνολογίας, καθώς και εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του προσωπικού.
- Πιστοποιήσεις όλων των υπηρεσιών της Τ.Α. με βάση διεθνή πρότυπα.

- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.
- Αξιοποίηση των ιδιωτικών πρωτοβουλιών.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Το ΑΚΕΛ κατηγορηματικά θέλει να τονίσει ότι δεν πρόκειται να ψηφίσει το κυβερνητικό νομοσχέδιο και θα σταθεί τροχοπέδη σε τέτοιες λογικές. Θα αντιταχθεί στην φιλοσοφία που θέλει να περιθωριοποιεί την Πρωτοβάθμια Τ.Α. και να δημιουργεί συγκεντρωτικά υδροκέφαλα όργανα αμφιβόλου προοπτικής και δυνατοτήτων. Πρέπει να υπομνήσουμε ότι το κυβερνητικό νομοσχέδιο βρίσκεται σε σύγκρουση με την Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Τ.Α. που η κυβέρνηση υιοθέτησε και πρέπει να σέβεται.

Ως Κόμμα θέλουμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι θα συμμετέχουμε δημιουργικά στον όποιο διάλογο μας καλέσει το Υπουργείο Εσωτερικών με εφόδιο τη δική μας τοποθέτηση/ απόφαση, άλλα τονίζοντας παράλληλα ότι πηγαίνουμε στο διάλογο αυτό με ανοικτό πνεύμα, δημιουργικά και όχι δογματικά και θα χαιρετίσουμε κάθε πρωτοβουλία που θα κινείται προς την ορθή κατεύθυνση. Συνάμα όμως, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι δεν πρόκειται να ανεχθούμε με κανένα τρόπο την όποια προσπάθεια επιχειρηθεί για συρρίκνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.